

Besluit van ...

Houdende bepalingen voor een experiment met beroepsopleidingen en kwalificaties met een regionale specialisatie in het middelbaar beroepsonderwijs (Besluit experiment beroepsopleidingen en kwalificaties met een regionale specialisatie mbo)

Op de voordracht van Onze Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, van xxx, nr. xxx, directie Wetgeving en Juridische Zaken;

Gelet op artikel 11a.1 van de Wet educatie en beroepsonderwijs;

De Afdeling advisering van de Raad van State gehoord (advies van xxx, nr. xxx);

Gezien het nader rapport van Onze Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, nr. xxx, directie Wetgeving en Juridische Zaken;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Hoofdstuk 1. Algemeen

Artikel 1. Begripsbepalingen

In dit besluit wordt verstaan onder:

bekostigde instelling: instelling als bedoeld in artikel 1.1.1, onder b, van de wet, die uit 's Rijks kas wordt bekostigd;

bestaand keuzedeel: keuzedeel als bedoeld in artikel 7.1.3, tweede lid, van de wet dat is vastgesteld op grond van artikel 7.2.4, tweede lid, onder d, van de wet;

bestaande kwalificatie: kwalificatie als bedoeld in artikel 7.1.3, eerste lid, van de wet die is vastgesteld op grond van artikel 7.2.4, tweede lid, onder a tot en met c, van de wet;

cohort: tijdvak lopend van het eerste jaar van een opleiding tot en met het laatste jaar, uitgaande van de studieduur als bedoeld in artikel 7.2.4a, derde lid, onder b, c, d of e, van de wet;

experiment: tijdelijke mogelijkheid om een regionale beroepsopleiding te verzorgen;

instelling: een instelling als bedoeld in artikel 1.1.1, onderdeel b, of artikel 1.4.1, vierde lid, van de wet;

landelijk deel: het in artikel 6, tweede lid, bedoelde deel van een regionale kwalificatie;

niet-bekostigde instelling: instelling als bedoeld in artikel 1.4.1 van de wet;

Onze Minister: Onze Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap;

regio: het gebied waarin de instelling die een experiment aanvraagt is gevestigd en waarin de bij de aanvraag betrokken werkgevers een vestiging hebben;

regionaal deel: het in artikel 7, eerste lid, bedoelde deel van een regionale kwalificatie;

regionaal keuzedeel: een keuzedeel als bedoeld in artikel 8, eerste lid;

regionale beroepsopleiding: een opleiding als bedoeld in artikel 5, eerste lid;

regionale kwalificatie: een kwalificatie als bedoeld in artikel 6, eerste lid;

studielast: de studielast, bedoeld in artikel 7.2.7, tweede juncto derde lid, van de wet;

wet: Wet educatie en beroepsonderwijs.

Artikel 2. Doel en duur van het experiment

1. Het doel van het experiment is het onderzoeken of met beroepsopleidingen, gebaseerd op kwalificaties met een landelijk en een regionaal deel en op landelijke en regionale keuzedelen

- a. de aansluiting tussen onderwijs en regionale arbeidsmarkt wordt verbeterd en
 - b. het eigenaarschap van docenten en werkgevers met betrekking tot de inhoud van het onderwijs wordt vergroot en
 - c. de kwaliteit en innovatiekracht van het onderwijs wordt versterkt.
2. Het experiment duurt van 1 augustus 2019 tot en met 31 juli 2025.

Artikel 3. Afwijking van de wet, het Examen- en kwalificatiebesluit beroepsopleidingen WEB en het Uitvoeringsbesluit WEB

1. Onder de beroepsopleidingen, genoemd in de artikelen 6.4.1, derde lid, 7.1.2, tweede lid, en 7.4.3 van de wet vallen ook regionale beroepsopleidingen.
2. In verband met het experiment wordt de regionale beroepsopleiding in afwijking van artikel 2.1.1 van de wet voor bekostiging in aanmerking gebracht en wordt in afwijking van artikel 1.4.1 van de wet bepaald dat aan de met goed gevolg afgelegde examens van een regionale beroepsopleiding een diploma is verbonden als bedoeld in artikel 7.4.6 van de wet.
3. Onder de kwalificaties, genoemd in de artikelen 6.4.1, tweede lid, 7.1.3, eerste lid, en 7.4.3 en de kwalificatie-eisen, genoemd in artikel 7.4.2, tweede lid, van de wet vallen ook regionale kwalificaties, met dien verstande dat een regionale kwalificatie niet wordt opgenomen in een kwalificatiedossier.
4. In verband met het experiment wordt de regionale kwalificatie en de koppeling van keuzedelen aan die kwalificatie in afwijking van artikel 7.2.4, tweede, derde, vierde en zesde lid, van de wet vastgesteld.
5. Onder de keuzedelen, genoemd in de artikelen 6.4.1, tweede lid, 7.1.3, tweede lid, 7.4.2, tweede lid, en 7.4.3 van de wet vallen ook regionale keuzedelen.
6. In verband met het experiment wordt een regionaal keuzedeel in afwijking van artikel 7.2.4, tweede lid, onder d, en zesde lid, van de wet vastgesteld.
7. De studielast van regionale keuzedelen wordt vastgesteld in afwijking van artikel 17d, eerste lid, eerste volzin, van het Examen- en kwalificatiebesluit beroepsopleidingen WEB.
8. De prijsfactor van een regionale beroepsopleiding wordt vastgesteld in afwijking van artikel 2.3.3, vierde lid, van het Uitvoeringsbesluit WEB.

Artikel 4. Vereisten deelname aan experiment

1. Voor deelname aan het experiment is toestemming van Onze Minister vereist.
2. Een instelling die toestemming wenst te verkrijgen voor deelname aan het experiment dient aanvragen in als bedoeld in de artikelen 12 en 16.
3. Deelname aan het experiment is alleen mogelijk voor regionale kwalificaties waarvoor geldt dat
 - a. er op de regionale arbeidsmarkt duurzaam kwalitatief en kwantitatief voldoende vraag is naar gediplomeerden van de opleiding die op de regionale kwalificatie is gericht,
 - b. er bij de deelnemers voldoende belangstelling is voor de opleiding,
 - c. de betrokkenheid van werkgevers bij het ontwikkelen van het regionale deel van de regionale kwalificatie en mogelijk een of meer regionale keuzedelen kwalitatief en kwantitatief voldoende is,
 - d. de betrokkenheid van docenten bij het ontwikkelen van het regionale deel van de regionale kwalificatie en mogelijk een of meer regionale keuzedelen kwalitatief en kwantitatief voldoende is.
4. Ten hoogste vijf instellingen komen in aanmerking voor deelname aan het experiment vanaf het studiejaar 2019-2020 en ten hoogste tien instellingen komen in aanmerking voor deelname aan het experiment vanaf het studiejaar 2020-2021.
5. In het belang van het experiment kan Onze Minister afwijken van het vierde lid.

Artikel 5. Vereisten regionale beroepsopleiding

1. Een regionale beroepsopleiding is gericht op het behalen van een regionale kwalificatie en een of meer bestaande of regionale keuzedelen.
2. De regionale beroepsopleiding is een opleiding als bedoeld in artikel 7.2.2, eerste lid, onder b, c, d of e, van de wet, die wordt aangeboden in de beroepsopleidende leerweg of de beroepsbegeleidende leerweg.
3. De regionale beroepsopleiding is niet tegelijkertijd betrokken bij een experiment in de zin van het Besluit experimenten doorlopende leerlijnen vmbo-mbo 2014-2022, het Besluit experiment beroepsopleiding gecombineerde leerwegen bol-bbl of het Besluit experiment cross-over kwalificaties.
4. De keuzedelen die bij een regionale beroepsopleiding worden aangeboden, vallen niet samen met een of meer onderdelen van de regionale kwalificatie.

Artikel 6. Vereisten regionale kwalificatie en landelijk deel

1. De regionale kwalificatie bevat een landelijk en een regionaal deel.
2. Het landelijke deel van een regionale kwalificatie is gebaseerd op een in de bijlage vermelde kwalificatie en bevat kerntaken uit het kwalificatiedossier, behorende bij laatstgenoemde kwalificatie, waaronder alle bij die kwalificatie behorende beroepsvereisten als bedoeld in artikel 7.2.6 van de wet. Alle kerntaken hebben het niveau van de kwalificatie waarop het landelijke deel is gebaseerd.
3. In bijzondere gevallen kan Onze Minister toestaan dat een landelijk deel is gebaseerd op een andere dan een in de bijlage vermelde kwalificatie.
4. De studielast van het landelijke deel bedraagt ten minste 60% van de studielast van de desbetreffende regionale beroepsopleiding.
5. Het landelijke deel van een regionale kwalificatie wordt ontwikkeld door twee of meer instellingen in overleg met vertegenwoordigers van het landelijke en regionale bedrijfsleven.

Artikel 7. Vereisten regionaal deel

1. Het regionale deel van een regionale kwalificatie bevat kerntaken die door een instelling in overleg met twee of meer werkgevers in de regio zijn ontwikkeld en passen bij het niveau van de regionale beroepsopleiding waarop de regionale kwalificatie is gericht.
2. De studielast van het regionale deel bedraagt maximaal 25% van de studielast van de desbetreffende regionale beroepsopleiding.
3. Het regionale deel van de kwalificatie kan alleen tot stand worden gebracht door een instelling waarvoor het landelijke deel van de desbetreffende regionale kwalificatie is vastgesteld.
4. Het regionale deel valt niet samen met een of meer onderdelen van het landelijke deel van de regionale kwalificatie.

Artikel 8. Vereisten regionaal keuzedeel

1. Een regionaal keuzedeel bevat een of meer kerntaken die door een instelling in overleg met werkgevers in de regio zijn ontwikkeld.
2. Een regionaal keuzedeel kan alleen tot stand worden gebracht door een instelling die toestemming heeft voor het tot stand brengen van het regionale deel van de regionale kwalificatie waaraan het keuzedeel is gekoppeld.
3. Het regionale keuzedeel valt niet samen met de regionale kwalificatie waaraan het is gekoppeld.

Artikel 9. Overige vereisten

1. De instelling heeft een samenwerkingsovereenkomst gesloten met de werkgevers die zijn betrokken bij de ontwikkeling van het regionale deel van de regionale kwalificatie

en, indien van toepassing, de regionale keuzedelen. Uit de samenwerkingsovereenkomst blijkt dat de betrokken werkgevers tezamen voldoende praktijkplaatsen voor de desbetreffende regionale beroepsopleiding bieden en dat er in de regio voldoende arbeidsmarktperspectief is voor afgestudeerden van die opleiding.

2. De instelling voorziet in een terugvaloptie, waardoor deelnemers tussentijds kunnen uitstromen naar een andere verwante opleiding.

3. Aan de instelling die de aanvraag indient, mag binnen een bij de aanvraag betrokken opleidingsdomein niet een waarschuwing zijn gegeven als bedoeld in artikel 6.1.5, 6.1.5b, tweede lid, en 6.2.3b, tweede lid, van de wet of een besluit zijn genomen als bedoeld in artikel 6.1.4, 6.1.5b, eerste lid, 6.2.2 en 6.2.3b, eerste lid, van de wet. De instelling mag geen onvoldoende beoordeling van de inspectie hebben met betrekking tot de standaarden van het kwaliteitsgebied Kwaliteitszorg en Ambitie uit het Onderzoekskader, bedoeld in artikel 13 van de Wet op het onderwijstoezicht, voor het toezicht op het middelbaar beroepsonderwijs.

Artikel 10. Modellen en toetsingskaders

Ten behoeve van aanvragen als bedoeld in de artikelen 12 en 16 en het verstrekken van informatie als bedoeld in artikel 12 en artikel 16, eerste en tweede lid, worden bij ministeriële regeling modellen en toetsingskaders vastgesteld.

Artikel 11. Informatieverplichting bevoegd gezag

1. Over de regionale beroepsopleidingen verstrekt het bevoegd gezag, voorafgaand aan de inschrijvingen, zodanige informatie dat de deelnemers zich goed kunnen voorbereiden op de gestelde eisen en zich tijdig een goed oordeel kunnen vormen over de inhoud en inrichting van het te volgen onderwijs en de examens, alsmede de voor deze deelnemers geldende terugvalopties. Deze informatie ziet ten minste op:

- a. de instelling,
- b. het aanbod van regionale beroepsopleidingen en de bestaande beroepsopleidingen waarnaar de deelnemers aan die opleidingen tussentijds kunnen uitstromen,
- c. het arbeidsmarktperspectief na beëindiging van de desbetreffende regionale beroepsopleiding,
- d. de inhoud en inrichting van het te volgen onderwijs,
- e. de examinering,
- f. de vooropleidingseisen, en
- g. de kwaliteit van de verschillende opleidingen waaronder het oordeel van de inspectie ter zake,

2. Het bevoegd gezag verstrekt desgevraagd aan Onze Minister informatie over de regionale opleidingen die de instelling verzorgt en verleent medewerking aan de monitoring en evaluatie van het experiment.

Hoofdstuk 2. Aanvraag en beschikking vaststellen landelijk deel regionale kwalificatie

Artikel 12. Aanvraag landelijk deel

1. Een aanvraag voor het vaststellen van het landelijke deel van een regionale kwalificatie wordt bij Onze minister ingediend door ten minste twee instellingen.

2. De aanvraag gaat vergezeld van een advies van de toetsingskamer van de Samenwerkingsorganisatie beroepsonderwijs bedrijfsleven. Indien voor het desbetreffende beroep eisen zijn vastgesteld als bedoeld in artikel 7.2.6, eerste lid, van de wet adviseert de toetsingskamer van de Samenwerkingsorganisatie beroepsonderwijs bedrijfsleven alleen positief indien Onze Minister die het aangaat heeft verklaard dat deze eisen correct zijn verwerkt en voegt zij deze verklaring bij het advies.

3. Indien het landelijke deel al is vastgesteld voor andere instellingen, wordt de aanvraag behoudens het vierde lid ingediend door 1 instelling en wordt voor het advies van de toetsingskamer van de Samenwerkingsorganisatie beroepsonderwijs bedrijfsleven verwezen naar het eerdere advies.
4. Een aanvraag als bedoeld in het derde lid kan uitsluitend worden ingediend door een instelling die
 - a. al toestemming heeft voor deelname aan het experiment of
 - b. een aanvraag als bedoeld in het eerste lid heeft ingediend voor een landelijk deel dat is gebaseerd op dezelfde kwalificatie, welke aanvraag is afgewezen.

Artikel 13. Informatie landelijk deel

De aanvraag, bedoeld in artikel 12, eerste lid, bevat de volgende informatie:

- a. op welke in de bijlage opgenomen kwalificatie het landelijke deel is gebaseerd;
- b. uit welke kerntaken het landelijke deel is samengesteld;
- c. wat de studielast van het landelijke deel is;
- d. op welk opleidingsdomein het landelijke deel betrekking heeft;
- e. op welke leerweg of leerwegen het landelijke deel is gericht;
- f. op welke soort opleiding als bedoeld in artikel 7.2.2, eerste lid, onderdeel b tot en met e, van de wet, het landelijke deel is gericht;
- g. welk niveau, bedoeld in artikel 7.2.2, derde lid, de desbetreffende beroepsopleiding heeft;
- h. of toepassing is gegeven aan artikel 7.2.6, eerste lid.

Artikel 14. Aanvraagtermijn landelijk deel

1. Een aanvraag als bedoeld in artikel 11, eerste lid, kan worden ingediend uiterlijk op 15 september van het studiejaar voorafgaand aan het studiejaar waarin de instellingen met de regionale beroepsopleiding beogen te starten, met dien verstande dat
 - a. een aanvraag voor het aanbieden van een vierjarige opleiding uiterlijk op 15 september 2020 wordt ingediend;
 - b. een aanvraag voor het aanbieden van een driejarige opleiding uiterlijk op 15 september 2021 wordt ingediend;
 - c. een aanvraag voor het aanbieden van een tweejarige opleiding uiterlijk op 15 september 2022 wordt ingediend.
2. In afwijking van het eerste lid kan een aanvraag voor een regionale beroepsopleiding waarmee de instellingen in het studiejaar 2019-2020 beogen te starten uiterlijk op 31 januari 2019 worden ingediend.

Artikel 15. Beoordeling en beschikking landelijk deel

1. Op een aanvraag die is ingediend conform artikel 11 beslist Onze Minister behoudens het tweede en derde lid positief indien het landelijke deel voldoet aan de vereisten van artikel 6, tweede, derde en vierde lid, en de toetsingskamer van de Samenwerkingsorganisatie beroepsonderwijs bedrijfsleven een positief advies heeft uitgebracht.
2. Onze Minister stelt per kwalificatie zoals opgenomen in de bijlage ten hoogste 1 landelijk deel vast.
3. Indien voor een bestaande kwalificatie meer dan 1 aanvraag is ingediend die voldoet aan de eisen, bedoeld in het eerste lid, stelt Onze Minister het landelijke deel vast overeenkomstig de aanvraag waarbij het doel van het experiment het meest wordt ondersteund.
4. Onze Minister beslist uiterlijk op 15 november van het studiejaar voorafgaand aan het studiejaar waarin de instellingen met de regionale beroepsopleiding beogen te starten.

5. In afwijking van het vierde lid beslist Onze Minister uiterlijk op 15 maart 2019 op een aanvraag indien de instellingen in het studiejaar 2019-2020 met de regionale beroepsopleiding beogen te starten.

Hoofdstuk 3. Aanvraag en beschikking deelname aan experiment en ontwikkelen regionale delen

Artikel 16. Aanvraag experiment en ontwikkelen regionale delen

1. Een instelling die een of meer regionale beroepsopleidingen wil verzorgen, dient bij Onze Minister een aanvraag in voor deelname aan het experiment en het ontwikkelen van het regionale deel van een of meer regionale kwalificaties. Een instelling die al toestemming heeft voor deelname aan het experiment dient alleen een aanvraag in voor het ontwikkelen van het regionale deel van een of meer regionale kwalificaties.
2. De aanvraag, bedoeld in het eerste lid, gaat vergezeld van de volgende informatie:
 - a. een beschrijving van de regionale kwalificatie of de regionale kwalificaties, waarbij per kwalificatie wordt vermeld:
 - 1° de naam van de desbetreffende regionale kwalificatie en de daaruit voortvloeiende naam van de opleiding;
 - 2° de datum en het kenmerk van de aanvraag door de instelling voor het vaststellen van het landelijke deel van de regionale kwalificatie;
 - 3° op welk opleidingsdomein de regionale kwalificatie betrekking heeft;
 - 4° op welke leerweg of leerwegen de regionale kwalificatie is gericht;
 - 5° op welke soort opleiding als bedoeld in artikel 7.2.2, eerste lid, onderdeel b tot en met e, van de wet de regionale kwalificatie is gericht;
 - 6° de terugvaloptie voor de deelnemer die voortijdig uitstroomt uit de regionale beroepsopleiding;
 - b. voor elke regionale kwalificatie
 - 1° een analyse van de kwalitatieve en kwantitatieve vraag van de regionale arbeidsmarkt naar gediplomeerden van de opleiding waarop de regionale kwalificatie zich richt;
 - 2° de belangstelling bij deelnemers voor deze opleiding;
 - 2° een overzicht van de relevante bedrijven in de regio;
 - 3° een overzicht van de bedrijven, bedoeld onder b, met wie wordt samengewerkt en een beschrijving van de rol van deze bedrijven;
 - 4° een beschrijving van de wijze waarop de docenten zijn betrokken bij het vormgeven van de regionale kwalificatie;
 - c. een omschrijving van de regio;
 - d. of regionale keuzedelen worden vastgesteld.
3. De termijnen van artikel 14, eerste en tweede lid, zijn van overeenkomstige toepassing op de aanvragen, bedoeld in het eerste lid.

Artikel 17. Beoordeling en beschikking experiment en ontwikkelen regionale delen

1. De beoordeling van de aanvraag, bedoeld in artikel 16, eerste lid, wordt gebaseerd op de vereisten van de artikelen 4, 5, 9, tweede en derde lid, en, indien van toepassing, 8, tweede lid, de eisen die rechtstreeks voortvloeien uit de wet en de informatie, bedoeld in artikel 16, tweede lid.
2. Indien meer dan vijf instellingen voldoen aan de eisen voor deelname aan het experiment vanaf het studiejaar 2019-2020 of meer dan tien instellingen voldoen aan de eisen voor deelname vanaf het studiejaar 2020-2021, geeft Onze Minister onverminderd artikel 4, vijfde lid, toestemming aan de instellingen waarbij het doel van het experiment het meest wordt ondersteund.

3. De termijnen, bedoeld in artikel 15, vierde en vijfde lid, zijn van overeenkomstige toepassing op de beslissing op de aanvraag, bedoeld in artikel 16, eerste lid.

Hoofdstuk 4. Aanvraag en beschikking goedkeuring regionale kwalificatie en regionale keuzedelen

Artikel 18. Aanvraag en informatie regionale kwalificatie en regionale keuzedelen

1. Een instelling die toestemming heeft gekregen voor het ontwikkelen van het regionale deel van één of meer regionale kwalificaties, dient per regionale kwalificatie een aanvraag in voor goedkeuring van die kwalificatie en mogelijk een of meer daarbij behorende regionale keuzedelen.

2. Onderdeel van de aanvraag van een bekostigde instelling is een verzoek om de bij de regionale kwalificatie behorende regionale beroepsopleiding voor bekostiging in aanmerking te brengen.

3. Onderdeel van de aanvraag van een niet-bekostigde instelling is een verzoek om aan de met goed gevolg afgelegde examens van de bij de regionale kwalificatie behorende regionale beroepsopleiding een diploma te verbinden, als bedoeld in artikel 1.4.1 van de wet.

4. Bij de aanvraag, bedoeld in het eerste lid, geeft de instelling informatie over

- a. de datum en het kenmerk van de vaststelling van het landelijke deel van de regionale kwalificatie;
- b. de datum en het kenmerk van de toestemming voor deelname aan het experiment;
- c. de datum en het kenmerk van de toestemming voor het tot stand brengen van de regionale kwalificatie;
- d. een samenwerkingsovereenkomst als bedoeld in artikel 9, eerste lid;
- e. de uitwerking in kerntaken en de studielast van het regionale deel van de regionale kwalificatie;
- f. indien van toepassing: de regionale keuzedelen en de uitwerking in kerntaken en de studielast daarvan;
- g. de bestaande en, indien van toepassing, regionale keuzedelen waaruit de deelnemer kan kiezen.

Artikel 19. Aanvraagtermijn regionale kwalificatie en regionale keuzedelen

1. Een aanvraag als bedoeld in artikel 18, eerste lid, kan worden ingediend uiterlijk op 15 maart van het studiejaar voorafgaand aan het studiejaar waarin de instelling met de regionale beroepsopleiding beoogt te starten, met dien verstande dat

- a. een aanvraag voor het aanbieden van een vierjarige opleiding uiterlijk op 15 maart 2020 wordt ingediend;
- b. een aanvraag voor het aanbieden van een driejarige opleiding uiterlijk op 15 maart 2021 wordt ingediend;
- c. een aanvraag voor het aanbieden van een tweejarige opleiding uiterlijk op 15 maart 2022 wordt ingediend.

2. In afwijking van het eerste lid kan een aanvraag als bedoeld in artikel 18, eerste lid, voor een regionale beroepsopleiding waarmee de instellingen in het studiejaar 2019-2020 beogen te starten uiterlijk op 15 mei 2019 worden ingediend.

Artikel 20. Beoordeling en beschikking regionale kwalificatie en regionale keuzedelen

1. Op een aanvraag die is ingediend conform de artikelen 18 en 19 beslist Onze Minister positief indien de instelling heeft aangetoond dat zij voldoet aan de vereisten van de

artikelen 5 tot en met 9 en – voor zover het een niet-bekostigde instelling betreft – tevens aan de voorwaarden gesteld in artikel 1.4.1, eerste lid, van de wet.

2. Indien Onze minister de aanvraag toewijst, wordt in de desbetreffende beschikking opgenomen:

- a. de toestemming voor de regionale beroepsopleiding en de goedkeuring van de regionale kwalificatie en mogelijk de regionale keuzedelen, waarin staat beschreven wat een gediplomeerde van de regionale beroepsopleiding moet kennen en kunnen als hij met het diploma start op de arbeidsmarkt;
- b. de vaststelling van het laatste studiejaar dat deelnemers mogen worden ingeschreven;
- c. indien het een aanvraag van een bekostigde instelling betreft, de vaststelling dat de desbetreffende regionale beroepsopleiding wordt bekostigd, alsmede de prijsfactor van de opleiding;
- d. indien het een aanvraag van een niet-bekostigde instelling betreft, de vaststelling dat aan de regionale beroepsopleiding een diploma is verbonden als bedoeld in artikel 7.4.6 van de wet.

3. Onze Minister beslist uiterlijk op 1 mei van het studiejaar voorafgaand aan het studiejaar waarin de instelling met de regionale beroepsopleiding beoogt te starten.

4. In afwijking van het derde lid geeft Onze Minister een beschikking van de regionale beroepsopleiding waarmee de instelling in het studiejaar 2019-2020 beoogt te starten uiterlijk 1 juli 2019 af.

Hoofdstuk 5. Registratie en tussentijdse beëindiging regionale beroepsopleiding

Artikel 21. Opname in het Crebo

Onze minister registreert een op grond van dit besluit vastgestelde regionale opleiding in het Centraal register beroepsonderwijs, waarbij de volgende gegevens worden vermeld:

- a. de naam, de code en, voor zover het een bekostigde instelling betreft, de prijsfactor van de regionale beroepsopleiding,
- b. de naam en de code van de regionale kwalificatie en
- c. voor zover van toepassing, de naam en de code van de regionale keuzedelen.

Artikel 22. Tussentijdse beëindiging

Indien ten aanzien van de regionale beroepsopleiding een waarschuwing is gegeven als bedoeld in artikel 6.1.5, artikel 6.1.5b, tweede lid, of artikel 6.2.3b, tweede lid, van de wet of indien is gebleken dat de instelling de voorschriften van dit besluit niet naar behoren naleeft, kan Onze Minister bepalen dat de instelling geen nieuwe cohorten deelnemers meer mag inschrijven aan de regionale beroepsopleiding.

Hoofdstuk 6. Evaluatie en slotbepalingen

Artikel 23. Evaluatie

1. Onze minister evalueert het experiment in 2022.

2. In de evaluatie wordt onderzocht of beroepsopleidingen, gebaseerd op een kwalificatie met een landelijk en een regionaal deel en op landelijke en regionale keuzedelen bijdragen aan verbetering van

- a. de aansluiting tussen onderwijs en regionale arbeidsmarkt,
- b. het eigenaarschap van docenten en werkgevers met betrekking tot de inhoud van het onderwijs en
- c. de kwaliteit en innovatiekracht van het onderwijs.

Artikel 24. Inwerkingtreding en vervaldatum

1. Dit besluit treedt in werking met ingang van 1 januari 2019
2. Dit besluit vervalt met ingang van 1 augustus 2025.

Artikel 25. Citeertitel

Dit besluit wordt aangehaald als: Besluit experiment beroepsopleidingen en kwalificaties met een regionale specialisatie mbo.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

De Minister van Onderwijs,
Cultuur en Wetenschap,

Bijlage bij artikel 6, tweede lid, van het Besluit experiment beroepsopleidingen en kwalificaties met een regionale specialisatie mbo (overzicht van kwalificaties waarop een regionale kwalificatie kan worden gebaseerd)

1. Zorg en welzijn

MBO-Verpleegkundige (25480)

Verzorgende IG (25491)

Persoonlijk begeleider gehandicaptenzorg (25477)

2. Metaal en metaalektro

Technicus Human Technology (25265)

3. Media en vormgeving

Mediaredactie medewerker (25200)

4. Financiële diensten en Juridisch

Klantmedewerker bancaire diensten (25544)

Financieel administratief medewerker (25139)

Juridisch administratief dienstverlener (25145)

5. Bouw en infra Technische en installaties en systemen

Eerste monteur woning (25349)

Eerste monteur elektrotechnische industriële installaties en systemen (25331)

Nota van toelichting

Inhoudsopgave

Algemeen deel

1. Inleiding
2. Nut en noodzaak
3. Inhoud
4. Uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid
5. Administratieve lasten en nalevingskosten
6. Gevolgen voor de Rijksbegroting
7. Caribisch Nederland
8. Privacy
9. Monitoring en Evaluatie
10. Adviezen en overleg
11. Voorhangprocedure
12. Verslag internetconsultatie

Artikelsgewijze toelichting

Algemeen deel

1. Inleiding

Dit besluit is een uitwerking van de in het regeerakkoord Vertrouwen in de toekomst voorgenomen verkenning naar de huidige beperkende werking van de kwalificatiedossiers voor innovatie en regionale invulling van het onderwijsprogramma van opleidingen middelbaar beroepsonderwijs (mbo-opleidingen). Met dit experiment wordt ruimte geboden aan instellingen om in samenwerking met het (regionale) bedrijfsleven regionale kwalificaties op te stellen en op basis hiervan onderwijs te verzorgen. Doel van het experiment is om te onderzoeken of beroepsopleidingen met een regionaal en een landelijk deel de aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt verbeteren. Tevens is een doel om te onderzoeken of deze beroepsopleidingen het eigenaarschap van het onderwijs bij docenten en werkgevers vergroten en de kwaliteit en innovatiekracht van het onderwijs versterken.

Het experiment kan inzicht bieden in de mechanismen die verantwoordelijk zijn voor eventuele verbetering op deze punten. Het experiment kan zo een antwoord geven op de vraag welke aanpassingen op termijn kunnen bijdragen aan een toekomstbestendige en responsieve kwalificatiestructuur voor het middelbaar beroepsonderwijs.

2. Nut en noodzaak

Onze arbeidsmarkt kenmerkt zich door een toenemende dynamiek als gevolg van technologisering, robotisering, automatisering en verduurzaming.^{1,2} Deze dynamiek kan er toe leiden dat de mismatch^{3,4} tussen het aanbod van (mbo-) gediplomeerden en de vraag vanuit de arbeidsmarkt naar werknemers vergroot wordt. Ook uit gesprekken met instellingen, bedrijfsleven en relevante stakeholders, komt in dit kader de blijvende behoefte aan een responsieve kwalificatiestructuur naar voren. Responsief betekent in deze dat onderwijsinstellingen, samen met het bedrijfsleven, snel kunnen inspelen binnen opleidingen op ontwikkelingen in de maatschappij en op de arbeidsmarkt.

¹ Toekomstgericht beroepsonderwijs Deel 2 Voorstellen voor een sterk en innovatief beroepsonderwijs

² Sociaal en Cultureel Planbureau (2016), Beroep op het mbo; Betrokkenen over de responsiviteit van het middelbaar beroepsonderwijs, Den Haag

³ ROA 2013 en ROA 2017

⁴ Kansrijke beroepen: Waar is de arbeidsmarkt krap? Landelijk overzicht (UWV, februari 2017)

Om de responsiviteit te versterken wordt steeds nadrukkelijker de regio als vertrekpunt gekozen. Dit omdat de aard en omvang van de uitdagingen waarmee het beroepsonderwijs geconfronteerd wordt tussen regio's sterk kan verschillen. Maar ook omdat 'de regio' juist voor het mbo van cruciaal belang is.⁵ Deze nadrukkelijke focus op de regio wordt ook bepleit door de SER in haar rapport *Toekomstgericht beroepsonderwijs*⁶ en de Onderwijsraad in haar advies *Vakmanschap voortdurend in beweging*.⁷ De SER stelt dat de toenemende dynamiek op de arbeidsmarkt het noodzakelijk maakt dat "de kwalificatiestructuur van het beroepsonderwijs voldoende flexibel is en (regionale) partijen gelegenheid geeft om tijdig in te spelen op veranderingen". Tevens geeft de SER aan dat de context tussen regio's soms te zeer verschilt om "generieke oplossingsrichtingen" te formuleren. Ook de Onderwijsraad bepleit een regionale focus bij de aanpak van de mismatch tussen onderwijs en arbeidsmarkt. De Onderwijsraad wijst er in een eerder advies⁸ ook op dat het wenselijk is om het eigenaarschap voor het onderwijs nadrukkelijker te beleggen op het niveau van docenten(teams), dit met het oog op de mogelijkheid om in te spelen op regionale of lokale vraagstukken en het versterken van de kwaliteit en innovatie.

Het voorgaande vraagt om een stelsel dat ook in de toekomst voldoende ruimte blijft bieden voor het inpassen van regionale oplossingen en met voldoende ruimte voor regionale inspraak. Hier is eerder al gehoor aan gegeven met de introductie van de keuzedelen.

Daarom wordt binnen dit experiment gezien of met het in de regio ontwikkelen van een deel van kwalificatie de regionale (arbeidsmarkt) behoeften beter kunnen worden vertaald in de curricula. Tevens kan binnen een experiment bekeken worden of deze werkwijze het eigenaarschap bij docententeams en werkgevers vergroot en de kwaliteit en innovatiekracht van het onderwijs versterkt. De opbrengsten van het experiment kunnen op termijn een antwoord geven op de vraag of deze aanpassingen kunnen bijdragen aan een toekomstgerichte en responsieve kwalificatiestructuur.

3. Inhoud

Het besluit regelt dat instellingen aanvragen kunnen indienen bij de minister om samen met regionale werkgevers een regionale kwalificatie, een of meer regionale keuzedelen en een regionale beroepsopleiding tot stand te mogen brengen. Zij moeten daartoe een samenwerkingsovereenkomst sluiten met een zo breed mogelijke vertegenwoordiging van betrokken werkgevers in de regio. Het experiment, de regionale beroepsopleiding, kwalificatie en keuzedelen en de samenwerkingsovereenkomst moeten aan bepaalde vereisten voldoen om de kwaliteit, de regionale specialisatie en het civiel effect van de kwalificatie, de kwaliteit van de opleiding en het belang van de deelnemer te borgen en voldoende regionaal draagvlak voor de opleiding te garanderen.

Deelname aan het experiment

Voor kwalificatiedossiers die op de reguliere wijze tot stand zijn gekomen, geldt dat alle bekostigde en (na het verkrijgen van een licentie) niet-bekostigde mbo-instellingen in Nederland onderwijs mogen vormgeven en aanbieden op basis hiervan. Voor de in het experiment geregelde kwalificaties is dit echter onwenselijk gezien het experimentele karakter van de opleiding. Een eerste voorwaarde om deel te kunnen nemen aan het

⁵ De studenten van mbo-instellingen komen veelal uit de regio, lopen stage in de regio en gaan later vaak aan het werk in diezelfde regio. Zo gaat bijna twee derde van de mbo-studenten naar een onderwijsinstelling in de buurt, terwijl 74 procent van de mbo-studenten na afstuderen ook een baan vindt in dezelfde arbeidsmarktregio als waar ze onderwijs hebben gevolgd.

⁶ Sociaal Economische Raad (2016) *Toekomstgericht beroepsonderwijs*; Deel 1 Voorstellen ter versterking van de beroepsbegeleidende leerweg, Den Haag

⁷ Onderwijsraad (2016), *Vakmanschap voortdurend*, Onderwijsraad; *Verbeter de aansluiting tussen mbo, arbeidsmarkt en een leven lang leren*, Den Haag

⁸ *Kwaliteit in het hoger onderwijs*. *Onderwijsraad* (2015).

experiment is goedkeuring door de minister op een landelijk deel van een kwalificatie. Een landelijk deel moet met tenminste twee instellingen in nadrukkelijke samenspraak met het bedrijfsleven en/of de desbetreffende branche(s) worden ontwikkeld.

Na goedkeuring op het landelijke deel, kunnen de instellingen die aan de ontwikkeling het landelijke deel hebben gewerkt, een aanvraag indienen tot deelname aan het experiment. Een instelling dient een aanvraag voor het verzorgen van een beroepsopleiding met een regionale specialisatie en het ontwikkelen van een regionaal deel en eventueel regionaal keuzedeel in bij DUO. In totaal kunnen er vijftien instellingen deelnemen aan het experiment, in principe vijf vanaf 2019-2020 en nogmaals tien vanaf 2020-2021. In beginsel is het dus mogelijk dat in totaal vijftien instellingen deel nemen aan het experiment. Instellingen kunnen – indien zij dit wensen – ook gebruik maken van de reeds beschikbare kennis en expertise bij het team Kwalificeren en Examineren van de Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs en Bedrijfsleven

Bij de beoordeling van de aanvragen zal gekeken worden naar de mate waarin de aanvraag voldoet aan de doelen van het experiment (zoals geformuleerd in artikel 2). Tevens worden eisen gesteld omtrent arbeidsmarktrelevantie, betrokkenheid van bedrijfsleven en docenten en de kwaliteit van het landelijk deel van de kwalificatie dat voorafgaande aan de aanvraag is opgesteld. Bij de beoordeling van de aanvraag voor deelname kan tevens gekeken worden naar het aantal regionale delen die een instelling wil ontwikkelen. Dit om te borgen dat binnen het experiment een breed en divers aanbod van beroepsopleidingen met een regionale specialisatie ontstaat en tegemoet kan worden gekomen aan de doelstelling van het experiment.

Indien een instelling toe is gelaten tot het experiment kan hij ook andere beroepsopleidingen met een regionale specialisatie aanbieden dan waarvoor de initiële aanvraag is gedaan en waar voor door andere instellingen eerder een landelijk deel is ontwikkeld. Hiervoor dient dan wel een aparte aanvraag ingediend te worden voor de ontwikkeling van het regionaal deel. Bij de beoordeling van de aanvraag voor het regionaal deel zal tevens een marginale toets bij de toetsingskamer van de SBB plaatsvinden, om de kwaliteit van dit deel te borgen.

In lijn met artikel 1.3.6. lid 1 van de WEB zal in het toezicht op dit experiment van het bevoegd gezag gekeken worden naar de eis dat een instelling, zo veel mogelijk in samenwerking met andere instellingen, voorziet in een regelmatige beoordeling van de kwaliteit van het onderwijs. Het bevoegd gezag draagt er zorg voor dat deze beoordeling geschiedt met betrokkenheid van onafhankelijke deskundigen en belanghebbenden. De uitkomsten van de beoordeling zijn openbaar en worden door de Inspectie van het Onderwijs betrokken in het toezicht.

Afwijking van de WEB

In dit experimenteerbesluit wordt afgeweken van een aantal bepalingen van de Wet educatie en beroepsonderwijs (WEB). Op grond van de WEB worden kwalificaties en keuzedelen landelijk vastgesteld door de minister, op voorstel van het bestuur van de Samenwerkingsorganisatie beroepsonderwijs bedrijfsleven (SBB). Binnen het experiment ontstaat er ruimte voor instellingen om samen met het bedrijfsleven regionale kwalificaties en regionale keuzedelen te ontwikkelen. Ook de wijze waarop de prijsfactor van de regionale beroepsopleiding en de studiebelasting van de regionale keuzedelen wordt vastgesteld, is anders dan bij de gewone beroepsopleidingen en keuzedelen. In verband hiermee is geregeld dat wordt afgeweken van het Uitvoeringsbesluit WEB en het Examen- en kwalificatiebesluit beroepsopleidingen WEB.

De regionale kwalificaties bestaan uit een landelijk en een regionaal deel. Het landelijke deel wordt vastgesteld door de minister, na advies van de toetsingskamer van de SBB. Het regionale deel van de kwalificatie en de regionale keuzedelen worden vastgesteld door de instelling en behoeven alleen de goedkeuring van de minister.

De opleidingen die deelnemen aan het experiment kunnen door de inspectie worden onderzocht binnen het reguliere toezicht. De inspectie toetst de opleidingen aan de hand van het Onderzoekskader mbo 2017, rekening houdend met de bepalingen uit de onderhavige besluit. Ook de regeling Standaarden examenkwaliteit mbo 2017 is op de onderhavige opleidingen van toepassing.

4. Uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid

Het besluit is voor een toets op uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid voorgelegd aan de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) en de Inspectie van het Onderwijs (IvHO).

5. Administratieve lasten en nalevingskosten

Administratieve lasten zijn de kosten om te voldoen aan informatieverplichtingen aan de overheid, voortvloeiend uit wet- en regelgeving van de overheid. De administratieve lasten die gemoeid zijn met de uitvoering van de regeling zijn beperkt. Er is gekozen voor een getrapte aanvraagprocedure in drie delen (vaststelling landelijk deel, toestemming deelname aan experiment en ontwikkelen regionale delen en goedkeuring regionale kwalificaties en eventueel regionale keuzedelen).

De aanvraag voor het vaststellen van het landelijke deel zal uitgaan van twee of meer instellingen. Elke instelling dient zelf toestemming voor deelname aan het experiment en het ontwikkelen van het regionale deel van een of meer kwalificaties aan te vragen. Laatstgenoemde aanvraag kan vlak na de aanvraag van de desbetreffende landelijke delen naar DUO worden gezonden. Bij de aanvraag van de toestemming voor het experiment en het ontwikkelen van de regionale delen moeten de datum en het kenmerk van de aanvragen van de desbetreffende landelijke delen worden vermeld. Voor alle fasen van de aanvraagprocedure worden bij ministeriële regeling modellen vastgesteld. Dit beperkt de administratieve lasten. Aan het voorgeschreven overleg met werkgevers worden zeer beperkte eisen gesteld, die evenwel inzichtelijk maken dat er overleg is gevoerd met een deel van het relevante regionale bedrijfsleven.

De administratieve lasten hangen samen met het komen tot een regionale beroepsopleiding die voldoet aan bepaalde eisen en het waarborgen van het belang van de deelnemer. Het gaat daarbij om het verstrekken van informatie aan de minister over de samen te stellen regionale beroepsopleiding, regionale kwalificatie en regionale keuzedelen. Voorts wordt van het bevoegd gezag een samenwerkingsovereenkomst met werkgevers in de regio gevraagd. Om de kosten hiervan te beperken wordt elektronisch een handreiking voor een samenwerkingsovereenkomst aangeboden.

Om de effecten van het experiment te kunnen vaststellen wordt aan onderwijsinstellingen gevraagd medewerking te verlenen aan de monitoring en evaluatie. De administratieve lasten als gevolg van de monitoring en evaluatie zullen beperkt worden door – waar mogelijk – gebruik te maken van gegevens die reeds voorhanden zijn (in BRON). De kosten die samenhangen met de monitoring en evaluatie per regionale opleiding per onderwijsinstelling worden geraamd op gemiddeld ongeveer 2.300 euro. Deelname aan het experiment is op vrijwillige basis.

Er kunnen behoudens de in artikel 6, derde lid, genoemde bijzondere gevallen maximaal 20 landelijke delen worden vastgesteld. Per landelijk deel kunnen maximaal tien instellingen een aanvraag voor een regionale beroepsopleiding, een regionale

kwalificatie en eventueel regionale keuzedelen indienen. Dit betekent dat er maximaal 200 regionale delen ontwikkeld kunnen worden.

Bij het berekenen van de administratieve lasten worden de volgende posten onderscheiden: het opstellen van

- a. de aanvraag voor vaststelling van het landelijke deel van de kwalificatie,
- b. de aanvraag voor toestemming voor deelname aan het experiment met een of meer of meer kwalificaties en mogelijk een of meer keuzedelen,
- c. de aanvraag voor goedkeuring van het regionale deel van een of meer kwalificaties en een of meer keuzedelen, en
- d. deelname aan de monitoring en evaluatie door het NRO.

De totale kosten voor het opstellen van de aanvragen wordt geraamd op € 90.000,-, waarbij wordt uitgegaan van 20 aanvragen voor deelname. Voor de toegelaten instellingen (maximaal 15, behoudens artikel 4, vijfde lid) worden de kosten voor de aanvraag van de afzonderlijke delen (landelijk deel, deelname aan experiment en goedkeuring regionaal deel) geraamd op €160.200,-. Deelname aan monitoring en evaluatie voor deze 10 instellingen worden geraamd op €27.000. De kosten per (gehonoreerde) aanvraag zijn daarmee €23.220,-. Het totaal bedrag voor de administratieve – inclusief de kosten die de instellingen hebben gemaakt waarvan de aanvraag is afgewezen – bedragen € 277.200,-.

6. Gevolgen voor de Rijksbegroting

Het experiment wordt budgettair neutraal vormgegeven. Het kabinet verwacht dat er sprake zal zijn van deelnemers aan dit experiment die anders een opleiding op basis van een bestaande kwalificatie hadden gekozen. Er is voor onderwijsinstellingen en betrokken bedrijven geen financiële ondersteuning voor deelname aan het experiment.

7. Caribisch Nederland

Het experiment en de hierin te ontwikkelen kwalificatie en regionale keuzedelen kunnen worden vorm gegeven op grond van de kwalificatiestructuur zoals die geldt sinds de inwerkingtreding van het wetsvoorstel in verband met het regelen van keuzedelen waarop beroepsopleidingen mede worden gebaseerd.⁹ De keuzedelen zijn nog niet van toepassing op Caribisch Nederland. Om die reden kan dit experiment niet worden ingevoerd in Caribisch Nederland.

8. Privacy

Het experimenteerbesluit heeft geen consequenties voor de privacy van deelnemers. In het kader van de in het experiment verzorgde opleidingen en examinering worden geen aanvullende gegevens gevraagd ten opzichte van de voor reguliere opleidingen gevraagde gegevens. In het kader van de evaluatie van het experiment is het niet noodzakelijk om gegevens op persoonsniveau door te geven.

9. Monitoring en evaluatie

Om zicht te houden op de opbrengsten van het hele experiment zal er evaluatie en monitoring plaatsvinden. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen de opstartfase – waarin kwalificaties en de regionale keuzedelen ontwikkeld worden – en de experimentfase – waarin studenten daadwerkelijk onderwijs volgen op basis van de eerder in de opstartfase ontwikkelde kwalificaties en regionale keuzedelen.

Het onderzoek zal aansluiten bij de reeds lopende evaluatie van de wet doelmatige leerwegen en de herziening van de kwalificatiestructuur. Op deze wijze wordt geborgd dat het experiment kan worden geplaatst in de context van de uitkomsten van ander onderzoek naar experimenten die de kwalificatiestructuur betreffen, zoals de

⁹ Kamerstukken II, Vergaderjaar 2014-2015, 34 160, nr. 2

experimenten cross overs, de pilots certificaten voor beroepsgerichte onderdelen van een kwalificatie, het experiment gemengde leerweg bol-bbl en de keuzedelen.

Het onderzoek zal de driedeling die in evaluatie van de wet doelmatige leerwegen en de herziening van de kwalificatiestructuur dan ook volgen. Deze kent de volgende driedeling in haar opbouw:

1. De implementatiemonitor volgt de implementatie van de beleidsmaatregel op de verschillende niveaus aan de hand van kwantitatieve en kwalitatieve data.
2. De effectevaluatie bekijkt vooral de effecten van het beleid (implementatie-effecten en outcome) aan de hand van beschikbare , bestaande databestanden en eigen dataverzameling.
3. In de verklarende analyse wordt naar een verklaring gezocht voor optredende (gewenste en ongewenste) effecten.

Het onderzoek zal *drie meetmomenten kennen, namelijk de nulmeting, een tussentijdse monitor en evaluatie en de finale monitoring en eindevaluatie*. Ten behoeve van effectmeting en evaluatie zal in 2018 voor de feitelijke start van het experiment een nulmeting plaatsvinden onder de betrokken partijen, denk daarbij aan: studenten, opleiders en bestuurders van de scholen, en regionale werkgevers. In de onderzoeksopzet zal tevens rekening worden gehouden met de aanloopfase dat wil zeggen de ervaringen van de betrokken partijen bij de ontwikkeling van zowel het landelijke als regionale deel/delen, alsmede het capaciteitsbeslag en de vereiste ondersteuning., Daarbij zal ook gebruik kunnen worden gemaakt van onder meer de verslagen en bevindingen van een in opdracht van het ministerie werkende procesbegeleider.

Voor wat betreft de tussentijdse monitoring en finale evaluatie zal worden gewerkt met een controlegroep. De controlegroep volgt een "reguliere opleiding" bij voorkeur binnen dezelfde regio. Op deze manier kunnen bijvoorbeeld de arbeidsmarktrendementen (op basis van administratieve gekoppelde bestanden van het CBS) van de afgestudeerde cohorten die deelnemen aan het experiment (zonder additionele administratieve lasten) worden vergeleken met een controlegroep die onder vergelijkbare condities heeft gestudeerd en toetreedt tot de arbeidsmarkt.

De hoofdvragen van de monitoring en evaluatie sluiten aan bij de doelen zoals opgenomen in artikel 2.

Getoetst zal in ieder geval worden of en in hoeverre:

- a. scholen en werkgevers ruimte krijgen om in het onderwijsprogramma nadrukkelijker regionale (arbeidsmarkt)vraagstukken mee te nemen,
- b. het eigenaarschap van docenten en werkgevers met betrekking tot de inhoud van het onderwijs wordt versterkt en de kwaliteit en innovatiekracht van het onderwijs wordt verbeterd, en
- c. de kwaliteit en innovatiekracht van het onderwijs wordt verbeterd.

Respondentgroepen

Voor wat betreft stakeholders kan gedacht worden aan de betrokken opleiders en hun bestuurders, studenten, regionale werkgevers, alsmede landelijke partijen als SBB (bestuurlijk en de werkorganisaties), MBO-Raad, Inspectie van het Onderwijs en VNO-NCW (bestuurlijk).

10. Adviezen en overleg

Afstemming over het experiment beroepsopleidingen en kwalificaties met een regionale specialisatie heeft plaats gevonden met de volgende stakeholders:

- MBO-Raad, als belangenbehartiger van de bekostigde mbo-instellingen;
- NRTO, als belangenbehartiger van de niet-bekostigde onderwijsinstellingen;
- VNO-NCW / MKB Nederland, vanwege de rol en betrokkenheid van het (regionale) bedrijfsleven in dit experiment en de meerwaarde die het experiment voor hen kan hebben.
- Inspectie van het Onderwijs, als toezichthouder op de kwaliteit van o.a. het middelbaar beroepsonderwijs.
- Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs en Bedrijfsleven, als wettelijke verantwoordelijke voor de kwalificatiestructuur.
- Het ministerie van Volksgezondheid en Welzijn, vanuit zijn verantwoordelijkheid voor de wettelijke beroepsvereisten op basis van de wet BIG voor personeel in de zorg.

Er is breed draagvlak in het veld voor het experiment. Zowel onder de genoemde externe stakeholders/koepelorganisaties als bij instellingen in het land waarmee is gesproken over het experiment met beroepsopleidingen gebaseerd op regionale kwalificaties. Alle gesprekspartners onderschrijven dat de economie en de samenleving steeds sneller en ingrijpender veranderen, onder meer als gevolg van technologische innovaties. Ook zien ze dat de dynamiek op de arbeidsmarkt steeds groter wordt. Ze zien daarom ook de noodzaak van een responsief beroepsonderwijs, als ook de noodzaak om ten behoeve van de kwaliteit en innovatie het eigenaarschap over het onderwijs te beleggen bij docenten(teams). Het experiment wordt als een positieve stap gezien om het mogelijk te maken dat mbo-onderwijsinstellingen snel kunnen inspelen op ontwikkelingen op de arbeidsmarkt. De verschillende stakeholders zullen tevens zitting nemen in een te vormen stuurgroep die wordt voorgezeten door de Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs en Bedrijfsleven. Deze stuurgroep zal zicht houden op de voortgang van verschillende vernieuwingstrajecten, waaronder ook onderhavig experiment.

11. Voorhangprocedure

PM NA VOORHANG

12. Verslag internetconsultatie

PM NA INTERNETCONSULTATIE

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1. Begripsbepalingen

Onder "*bekostigde instelling*" wordt in dit besluit een door het Rijk bekostigd(e) regionaal opleidingscentrum, vakinstelling of agrarisch opleidingscentrum verstaan.

De begrippen "*bestaand keuzedeel*" en "*bestaande kwalificatie*" zijn gedefinieerd om – waar nodig – onderscheid te kunnen maken tussen deze keuzedelen en kwalificaties en de regionale keuzedelen en kwalificaties.

De begripsbepaling "*cohort*" is opgenomen omdat een aanvraag betrekking kan hebben op meerdere cohorten. Met een cohort deelnemers wordt bedoeld op de deelnemers die vanaf het eerste jaar van een opleiding tot en met het laatste jaar aan de opleiding deelnemen, uitgaande van de studieduur van de opleiding, als bedoeld in artikel 7.2.4a, derde lid, onder b, c, d of e, van de wet. De entreeopleiding (a) maakt vanwege de aard van die opleiding geen deel uit van het experiment.

Onder "*experiment*" wordt verstaan de tijdelijke mogelijkheid om een regionale kwalificatie en eventueel regionale keuzedelen tot stand te brengen en op basis daarvan een regionale beroepsopleiding te verzorgen.

"*Instelling*" is zodanig gedefinieerd dat hieronder zowel bekostigde als niet-bekostigde instellingen vallen.

In de begripsbepaling van "*landelijk deel*" wordt verwezen naar artikel 6, tweede lid, waarin een omschrijving van dit begrip is opgenomen.

Een "*niet-bekostigde instelling*" is een niet door het Rijk bekostigde instelling die op grond van artikel 1.4.1 WEB een erkenning voor een beroepsopleiding aanvraagt.

Het begrip "*regio*" is gedefinieerd als "het gebied waarin de instelling die een experiment aanvraagt is gevestigd en de bij de aanvraag betrokken werkgevers een vestiging hebben". Dit betekent dat niet wordt uitgegaan van bestaande regio's. De instelling bepaalt zelf met welke werkgevers wordt samengewerkt. Omdat een overeenkomst moet worden gesloten met de desbetreffende werkgevers waaruit blijkt, dat er voldoende praktijkplaatsen zijn en er in de regio voldoende arbeidsmarktperspectief is (artikel 8, eerste lid), wordt het begrip "*regio*" toch enigszins beperkt.

De omschrijving van de begrippen "*regionale beroepsopleiding*", "*regionale kwalificatie*", "*regionaal deel*" en "*regionaal keuzedeel*" is opgenomen in de artikelen 5, 6, 7 en 8. In de begripsbepalingen wordt daarom naar (een lid van) deze artikelen verwezen.

Voor het begrip "*studielast*" wordt verwezen naar artikel 7.2.7, tweede juncto derde lid, WEB. Daaruit blijkt dat de studielast wordt uitgedrukt in klokuren en dat het zowel ziet op onderwijsuren als op beroepspraktijkvorming.

Artikel 2. Doel en duur van het experiment

Het eerste lid omschrijft het doel van het experiment als: nagaan of regionale beroepsopleidingen, kwalificaties en keuzedelen leiden tot

- a. Verbetering van de aansluiting tussen onderwijs en regionale arbeidsmarkt en
- b. vergroting van het eigenaarschap van docenten en werkgevers met betrekking tot de inhoud van het onderwijs en
- c. de kwaliteit en innovatiekracht van het onderwijs.

Deze drie elementen corresponderen met de criteria op grond waarvan het experiment zal worden geëvalueerd (artikel 23).

In het tweede lid wordt geregeld dat de periode waarin het mogelijk is om op basis van een regionale kwalificatie en regionale keuzedelen een opleiding te verzorgen, loopt van 1 augustus 2019 tot en met 31 juli 2025. Deze periode duurt zes jaar en start zeven maanden na inwerkingtreding van dit besluit. Het experiment start niet op de datum van inwerkingtreding van dit besluit, omdat de experimentele opleidingen pas kunnen beginnen nadat door de minister toestemming is verleend.

Artikel 3. Afwijking van de wet, het Examen- en kwalificatiebesluit beroepsopleidingen WEB en het Uitvoeringsbesluit WEB

Op grond van het eerste lid gelden een aantal bepalingen voor beroepsopleidingen in de zin van de WEB ook voor regionale beroepsopleidingen. Het gaat om de opnemings in het Centraal register beroepsopleidingen WEB (6.4.1, derde lid, WEB), de inrichting van de beroepsopleiding (7.1.2, tweede lid, WEB) en het examen (7.4.3 WEB).

Het tweede lid bepaalt dat bij het in aanmerking brengen van een regionale beroepsopleiding voor bekostiging of erkenning (dit gebeurt bij een beschikking als bedoeld in artikel 20, vierde lid) wordt afgeweken van artikel 2.1.1 respectievelijk 1.4.1 WEB.

Op grond van het derde en vijfde lid gelden een aantal bepalingen voor kwalificaties en keuzedelen in de zin van de WEB ook voor regionale kwalificaties en regionale keuzedelen. Het gaat om de opneming in het Centraal register beroepsopleidingen WEB (6.4.1, tweede lid, WEB), de omschrijving van de begrippen kwalificatie en keuzedeel (7.1.3, eerste onderscheidenlijk tweede lid, WEB) en het examen (7.4.2, tweede lid, en 7.4.3 WEB). Het enige verschil is, dat regionale kwalificaties en regionale keuzedelen niet worden opgenomen in een kwalificatiedossier. Waar in deze artikelen sprake is van kwalificaties in een kwalificatiedossier, is het deel "in een kwalificatiedossier" dus niet van toepassing.

De in het vierde lid geregelde afwijking van artikel 7.2.4, tweede, derde, vierde en zesde lid, van de WEB is nodig omdat de totstandkoming van een regionale kwalificatie en de koppeling van keuzedelen aan die kwalificatie afwijkt van de wettelijke regeling. Bestaande kwalificaties en de koppeling daaraan van keuzedelen worden volgens artikel 7.2.4 WEB vastgesteld bij ministeriële regeling, naar aanleiding van een voorstel van de toetsingskamer van de SBB. Regionale kwalificaties en de koppeling daaraan van (bestaande en regionale) keuzedelen komen tot stand bij een beschikking als bedoeld in artikel 20, vierde lid, en niet op voorstel van de SBB. Voor het overige wordt niet afgeweken van deze bepalingen, behalve dat waar «kwalificatiedossier» staat, in het kader van dit experiment «kwalificatie» moet worden gelezen.

Op grond van het zesde en zevende lid worden een regionaal keuzedeel en de studielast daarvan in afwijking van artikel 7.2.4, tweede lid, onder d, en zesde lid van de WEB en artikel 17d, eerste lid, eerste volzin, van het Examen- en kwalificatiebesluit beroepsopleidingen WEB vastgesteld. Afwijking is nodig omdat de regionale keuzedelen en de studielast daarvan niet bij ministeriële regeling en niet op voorstel van de SBB worden vastgesteld. De bepalingen over de omvang van de keuzedelen in artikel 17d, eerste lid, tweede volzin, tweede, derde en vierde lid, van het Examen- en kwalificatiebesluit beroepsopleidingen WEB zijn wel van toepassing.

De in het achtste lid geregelde afwijking van artikel 2.2.3, vierde lid, van het Uitvoeringsbesluit WEB is nodig omdat volgens deze bepaling de prijsfactor van een beroepsopleiding bij ministeriële regeling moet worden vastgesteld, terwijl de prijsfactor van een experimentele opleiding bij beschikking wordt vastgesteld.

Artikel 4. Vereisten deelname aan experiment

Het eerste lid bepaalt dat voor deelname aan het experiment toestemming van de minister is vereist.

Het tweede lid regelt dat instellingen samen met andere instellingen een aanvraag moeten indienen voor het landelijke deel van een regionale kwalificatie (artikel 12) en per instelling een aanvraag moeten indienen voor deelname aan het experiment met een of meer regionale kwalificaties (artikel 16). De minister kan alleen toestemming verlenen voor deelname aan het experiment met de regionale kwalificaties waarvoor voor de instelling het landelijke deel is vastgesteld (artikel 7, derde lid).

Het derde lid bepaalt dat voor deelname aan het experiment nodig is dat er in de regio duurzaam voldoende vraag is naar gediplomeerden van de opleiding, dat er bij de deelnemers voldoende belangstelling is voor de opleiding en dat werkgevers en docenten voldoende betrokken zijn bij het ontwikkelen van het regionale deel van de kwalificatie. In artikel 16, tweede lid, onder b, is aangegeven met welke informatie dit moet worden aangetoond.

Op grond van het vierde lid komen ten hoogste vijftien instellingen in aanmerking voor deelname aan het experiment (vijf vanaf het studiejaar 2019-2020 en tien vanaf het studiejaar 2020-2021).

Het vijfde lid bepaalt dat de minister hiervan in het belang van het experiment kan afwijken.

Artikel 5. Vereisten regionale beroepsopleiding

Het eerste lid bepaalt, dat een regionale beroepsopleiding is gericht op het behalen van een regionale kwalificatie en een of meer bestaande of regionale keuzedelen. Dit is naar analogie van de bepaling in artikel 7.1.2, tweede lid, WEB dat een beroepsopleiding is gericht op het behalen van een (bestaande) kwalificatie in het beroepsonderwijs en een of meer daarbij behorende (bestaande) keuzedelen.

Op grond van het tweede lid kan de experimentele opleiding alleen een basisberoepsopleiding, een vakopleiding, een middenkaderopleiding of een specialistenopleiding zijn. De entreeopleiding is uitgezonderd omdat er op dat niveau weinig kwalificaties zijn om uit te putten voor een regionale kwalificatie. Daarbij biedt ook de korte duur van de entreeopleiding – 1 jaar – weinig ruimte voor een regionale component.

Het vereiste van het derde lid, dat een experimentele opleiding niet tegelijkertijd betrokken kan zijn bij een ander experiment, is opgenomen omdat de monitoring en evaluatie van de effecten van het experiment anders niet goed mogelijk zouden zijn. Vaak zou dan immers niet duidelijk zijn welk effect aan welk experiment moet worden toegeschreven. Bovendien zou de kwaliteit van een opleiding eronder kunnen lijden wanneer meerdere experimenten tegelijkertijd spelen.

Het vierde lid is opgenomen omdat ook bij regionale kwalificaties de keuzedelen zodanig moeten worden gekozen dat deze een verrijking en verdieping zijn van de opleiding. Dat zou niet het geval zijn indien de keuzedelen samenvallen met onderdelen van de regionale kwalificatie zelf.

Artikel 6. Vereisten regionale kwalificatie en landelijk deel

Artikel 6, eerste lid, bepaalt dat de regionale kwalificatie een landelijk deel en een regionaal deel bevat.

Op grond van het tweede lid bevat het landelijke deel kerntaken uit het kwalificatiedossier van een bestaande, in de bijlage opgenomen, kwalificatie. Alle wettelijke beroepsvereisten van die kwalificatie worden overgenomen en alle kerntaken hebben het niveau van die kwalificatie. Door alle wettelijke beroepsvereisten op te nemen, wordt gewaarborgd dat de afgestudeerden het desbetreffende beroep kunnen uitoefenen.

In bijzondere gevallen kan de minister toestaan dat een landelijk deel wordt gebaseerd op een niet in de bijlage opgenomen kwalificatie. Hierbij kan worden gedacht aan

situaties waarin onomstotelijk door een instelling kan worden aangetoond dat zij gebaad bij de ruimte die wordt geboden met de experimenteer-AMvB. Tevens moet de instelling aan kunnen tonen dat zij redelijkerwijs niet in staat is geweest deze opleiding voor te dragen voor opname in het experiment gedurende de internetconsultatie die plaats heeft gevonden voorafgaande aan vaststelling van de experimenteer-AMvB, bijvoorbeeld omdat het een nieuwe kwalificatie betreft die ten tijde van internetconsultatie niet opgenomen was in het CREBO.

Het landelijke deel beslaat het ten minste 60% van de studielast van de desbetreffende regionale beroepsopleiding (vierde lid). Door ten minste 60% van de bestaande kwalificatie over te nemen wordt beoogd te bereiken dat de kwalificatie ook relevantie heeft voor de landelijke arbeidsmarkt.

Het vijfde lid bepaalt dat het landelijke deel wordt ontwikkeld door twee of meer instellingen in overleg met vertegenwoordigers van het landelijke en regionale bedrijfsleven. Dit in tegenstelling tot bestaande kwalificaties, die worden ontwikkeld door de Samenwerkingsorganisatie beroepsonderwijs bedrijfsleven. Het landelijke deel moet door ten minste twee instellingen worden ontwikkeld omdat één instelling wellicht een te regionaal gekleurde keuze zal maken.

Artikel 7. Vereisten regionaal deel

Het eerste lid bepaalt dat het regionale deel van een regionale kwalificatie is opgebouwd uit kerntaken die in overleg met werkgevers in de regio zijn ontwikkeld. Op grond van artikel 9, eerste lid, dient met al deze werkgevers een samenwerkingsovereenkomst te zijn gesloten. De kerntaken moeten passen bij het niveau van de regionale beroepsopleiding waarop de regionale kwalificatie is gericht. Het gaat hier om het niveau, bedoeld in artikel 7.2.2, eerste lid, onder b, c, d of e, van de WEB (op grond van artikel 5, tweede lid, is een regionale beroepsopleiding niet mogelijk voor een entreeopleiding als bedoeld in artikel 7.2.2, eerste lid, onder a, van de WEB).

Op grond van het tweede lid bedraagt de studielast van het regionale deel maximaal 25% van de studielast van de desbetreffende regionale beroepsopleiding. Zoals hiervoor al is opgemerkt (toelichting artikel 6, tweede lid), bedraagt de studielast van het landelijke deel ten minste 60% van de studielast van de beroepsopleiding. Omdat ook regionale beroepsopleidingen moeten voldoen aan het vereiste dat 15% van de studielast wordt besteed aan keuzedelen (7.2.4, tweede en vierde lid, Examen- en kwalificatiebesluit WEB) betekent dit, dat de ruimte voor een regionaal deel afhankelijk is van de omvang van het landelijke deel.

Het derde lid bepaalt dat alleen een regionaal deel tot stand kan worden gebracht als het landelijke deel van de desbetreffende regionale kwalificatie is vastgesteld. De aanvraag voor het tot stand brengen van een regionale kwalificatie (artikel 16) kan direct na de aanvraag voor vaststelling van het landelijke deel van die kwalificatie (artikel 11) worden ingediend (bij eerstgenoemde aanvraag moeten de datum en het kenmerk van laatstgenoemde aanvraag worden vermeld).

Het vierde lid bepaalt dat het regionale deel niet samenvalt met een of meer onderdelen van het landelijke deel van de regionale kwalificatie. Overlap zou het niveau van de regionale kwalificatie verminderen.

Artikel 8. Vereisten regionaal keuzedeel

Artikel 8 bevat de inhoudelijke eisen die aan een regionaal keuzedeel worden gesteld. Het moet gaan om kerntaken die door de instelling in overleg met werkgevers in de regio worden ontwikkeld.

Verder kan een regionaal keuzedeel alleen tot stand worden gebracht door een instelling die toestemming heeft voor het tot stand brengen van het regionale deel van een kwalificatie waaraan het keuzedeel is gekoppeld. Instellingen kunnen dus niet los van een regionale kwalificatie een regionaal keuzedeel ontwikkelen.

Ten slotte mag het regionale keuzedeel niet geheel of gedeeltelijk samenvallen met een of meer onderdelen van de regionale kwalificatie. Artikel 5, vierde lid, bepaalt dit voor alle keuzedelen die bij de regionale beroepsopleiding worden aangeboden (dus ook voor bestaande keuzedelen). Op grond van artikel 8, derde lid, wordt ook bij de totstandkoming van het regionale keuzedeel op overlap getoetst.

Artikel 9. Overige vereisten

Het eerste lid betreft de samenwerkingsovereenkomst die de aanvrager met één of meer werkgevers moet hebben afgesloten. In de samenwerkingsovereenkomst moeten afspraken worden vastgelegd over de beschikbaarheid van praktijkplaatsen. De werkgevers die de praktijkplaatsen beschikbaar stellen, hoeven bij het indienen van de aanvraag nog geen erkend leerbedrijf te zijn in de zin van artikel 7.2.8 van de WEB. Pas bij aanvang van de experimentele opleiding dienen de werkgevers voor deze kwalificatie een erkenning als leerbedrijf van de SBB te hebben ontvangen.

In de samenwerkingsovereenkomst moet voorts worden aangetoond dat er in de regio voldoende arbeidsmarktperspectief is voor afgestudeerden van de desbetreffende opleiding. De verplichting om voldoende praktijkplaatsen ter beschikking te stellen, geeft al een indicatie van de werkgelegenheid bij de deelnemende werkgevers. In de overeenkomst zou ook kunnen worden vastgelegd, hoeveel vacatures deze werkgevers in de nabije toekomst verwachten. Bij de bepaling van het arbeidsmarktperspectief in de regio kan ook rekening worden gehouden met de werkgelegenheid bij werkgevers waarmee geen samenwerkingsovereenkomst is gesloten.

Het tweede lid gaat over de terugvaloptie voor het geval dat deelnemers, om welke reden dan ook, tussentijds stoppen met de experimentele opleiding. Dit kan bijvoorbeeld aan de orde zijn wanneer er problemen zijn met praktijkplekken of als een deelnemer om hem moverende redenen niet door wil gaan. In dat geval moeten er voor de deelnemer andere opleidingen zijn waarnaar hij kan overstappen. Een logische terugvaloptie is de kwalificatie waaruit geput is bij het samenstellen van het landelijke deel van de regionale kwalificatie.

Het vereiste van het derde lid heeft betrekking op de kwaliteit van de instelling die de aanvraag doet. De voorwaarde dat geen besluit tot ontneming van rechten of een waarschuwing daarvoor is gegeven, wordt beperkt tot opleidingen die worden verzorgd binnen een domein dat is betrokken bij de aanvraag. Dat is het domein waartoe de kwalificatie behoort waaruit delen worden gebruikt om de regionale kwalificatie vorm te geven. Indien de kwaliteit te kort schiet van een opleiding die niet valt onder het domein dat is betrokken bij de gevraagde regionale kwalificatie, kan dat dus geen reden zijn om de aanvraag op voornoemde grond af te wijzen. Een andere reden om de aanvraag af te wijzen is dat de inspectie bij haar controle van de instelling de standaarden van het kwaliteitsgebied Kwaliteitszorg en Ambitie uit het Onderzoekskader mbo als onvoldoende heeft beoordeeld.

Artikel 10. Modellen en toetsingskaders

Om de aanvragen en de informatieverschaffing te vergemakkelijken, worden daarvoor modellen vastgesteld door de minister. Ook zal in toetsingskaders worden aangegeven hoe de aanvragen worden beoordeeld.

Artikel 11 Informatieverplichting bevoegd gezag

Het eerste lid heeft betrekking op de informatie die de instelling moet verschaffen ten behoeve van aanstaande deelnemers, opdat deze zich een oordeel kunnen vormen over bijvoorbeeld de inhoud van de opleiding, het beroep waarvoor wordt opgeleid en het arbeidsmarktperspectief. Het is de bedoeling dat de instelling deze informatie tijdig via haar website kenbaar maakt. Deze bepaling is zoveel mogelijk in overeenstemming met artikel 6.1.3a van de WEB opgesteld. Artikel 6.1.3a van de WEB is hier niet rechtstreeks van toepassing omdat volgens dit artikel informatie moet worden verstrekt aan aspirant deelnemers van beroepsopleidingen en regionale opleidingen geen beroepsopleidingen zijn in de zin van de WEB (op grond van artikel 1.1.1, onder i, juncto artikel 7.1.2, tweede lid, van de WEB). Er moet ook informatie worden verstrekt over bestaande beroepsopleidingen waarnaar de deelnemers aan regionale beroepsopleidingen tussentijds kunnen uitstromen. Dit is de terugvaloptie voor deelnemers die om welke reden dan ook niet door kunnen of willen gaan met de regionale beroepsopleiding (zie de toelichting op artikel 9, tweede lid).

Het tweede lid gaat over de verplichting om aan de minister informatie te geven en medewerking te verlenen aan de monitoring en evaluatie van het experiment.

Artikel 12. Aanvraag landelijk deel

Een aanvraag voor het vaststellen van het landelijke deel van een regionale kwalificatie kan op grond van het eerste lid worden ingediend door ten minste twee instellingen. De minimumeis van twee instellingen beoogt te voorkomen dat het landelijke deel teveel wordt toegesneden op een bepaalde regio. De toespitsing op een regio kan plaatsvinden binnen het regionale deel.

Het tweede lid bepaalt dat bij de aanvraag een advies van de toetsingskamer van de SBB wordt gevoegd. De toetsingskamer van de SBB beoordeelt of het landelijke deel voldoende basis biedt voor een kwalificatie met landelijke arbeidsmarktrelevantie. De toetsingskamer van de SBB toetst ook of eventuele wettelijke beroepsvereisten goed zijn verwerkt. Als sprake is van wettelijke beroepsvereisten, voegt de toetsingskamer van de SBB een verklaring bij van de minister die het aangaat (bijvoorbeeld de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport bij vereisten op grond van de Wet Beroepen in de individuele gezondheidszorg).

Na vaststelling van het landelijke deel op verzoek van twee of meer instellingen kunnen andere instellingen die al toestemming hebben voor deelname aan het experiment of wier aanvraag om vaststelling van een op dezelfde kwalificatie gebaseerd landelijk deel is afgewezen, individueel vragen om dat landelijke deel ook voor hen vast te stellen (derde en vierde lid).

Artikel 13. Informatie landelijk deel

In dit artikel is bepaald welke informatie bij de aanvraag tot vaststelling van het landelijke deel moet worden verstrekt. Het gaat hier om de kwalificatie waarop het landelijke deel is gebaseerd (onderdeel a), de kerntaken waaruit het landelijke deel is opgebouwd (onderdeel b) en de gegevens die samen met een bestaande kwalificatie door de minister worden vastgesteld op grond artikel 7.2.4, tweede lid, onderdelen c tot en met h, WEB).

Artikel 14. Aanvraagtermijn landelijk deel

Dit artikel bevat de uiterste data voor het indienen van een aanvraag tot vaststelling van het landelijke deel. De uiterste aanvraagdatum is in principe 15 september voorafgaand aan het studiejaar waarin de instelling met de opleiding wil starten. Voor het eerste jaar is de uiterste datum 31 januari 2019. Dit betekent dat de instellingen binnen een maand na de inwerkingtreding van het besluit hun aanvragen voor vaststelling van het landelijke deel moeten indienen. Dit is alleen mogelijk als zij in 2018 al zoveel mogelijk voorwerk verrichten. Een door de minister aangestelde procesbegeleider zal hen daarbij behulpzaam zijn, tevens kunnen zij ondersteuning krijgen vanuit het team Kwalificeren en Examineren van de Samenwerkingsorganisatie beroepsonderwijs bedrijfsleven.

Artikel 15. Beoordeling en beschikking landelijk deel

De minister toetst de aanvraag tot vaststelling van het landelijke deel aan de procedurele voorschriften in artikel 6, tweede tot en met vijfde lid, en het advies van de toetsingskamer van de SBB. De toetsingskamer van de SBB toetst het landelijke deel op inhoudelijke aspecten. Als er met betrekking tot één bestaande, in de bijlage opgenomen, kwalificatie meer dan één aanvraag met een positief advies van de toetsingskamer van de SBB is ingediend, stelt de minister het landelijke deel vast conform de aanvraag waarmee het doel van het experiment het meeste is gediend. Dit zal in het algemeen de aanvraag zijn waarbij de meeste instellingen zijn betrokken die op grond van artikel 17 in aanmerking komen voor deelname aan het experiment. Aspecten als kwaliteit en diversiteit kunnen echter ook een rol spelen.

Artikel 16. Aanvraag experiment en ontwikkelen regionale delen

Een instelling die een of meer regionale beroepsopleidingen wil verzorgen, moet een aanvraag indienen voor deelname aan het experiment en het tot stand brengen van de regionale delen van de betreffende regionale kwalificaties (eerste lid). Dit kan meteen na het indienen van de aanvragen voor vaststelling van de landelijke delen van die kwalificaties (in de aanvraag voor het tot stand brengen van de regionale delen moeten de data van de aanvragen van de bijbehorende landelijke delen worden vermeld).

De aanvragen voor vaststelling van landelijke delen worden door twee of meer instellingen tegelijk per afzonderlijk landelijk deel ingediend. De aanvragen voor deelname aan het experiment en het tot stand brengen van regionale delen worden door één instelling voor een of meer regionale delen tegelijk ingediend.

Als een instelling al eerder toestemming heeft gekregen om deel te nemen aan het experiment, hoeft zij die toestemming niet opnieuw te vragen. Zij kan dan volstaan met een aanvraag voor het tot stand brengen van een of meer regionale delen. Wel moet zij aanvragen hebben ingediend voor vaststelling van de bijbehorende landelijke delen of moeten die landelijke delen al voor haar zijn vastgesteld.

Bij de aanvraag moet de in het tweede lid genoemde informatie worden verstrekt. Deze vloeit voort uit vereisten, opgenomen in de artikelen 4 tot en met 9, of uit de WEB of de daarop gebaseerde regelgeving. In de instructie bij het desbetreffende model, bedoeld in artikel 10, wordt een nadere toelichting gegeven op de te leveren informatie.

Ad a. De informatie, opgenomen onder a, betreft de basisgegevens van de kwalificatie. De naam van de opleiding zal in beginsel dezelfde zijn als de naam van de kwalificatie aangezien er aan elke aangevraagde regionale kwalificatie slechts één experimentele opleiding is verbonden.

Ad b. Uit de toelichting op de model-aanvraag zal blijken welke eisen worden gesteld aan de onder b informatie . Deze eisen zullen zodanig zijn, dat toetsing mogelijk is zoals aangegeven in de toelichting bij artikel 17, punten 1° tot en met 4°.

Ad c. Het besluit bevat geen expliciete voorschriften bevat over de regio waarbinnen wordt samengewerkt met werkgevers. Voor het bepalen van de bijdrage van een bepaalde regionale kwalificatie aan het doel van het experiment is het echter wel van belang om te weten welke regio door de instelling is aangehouden. Ad d. Aangegeven moet worden welke keuzedelen bij de regionale kwalificatie behoren, aangezien de desbetreffende wettelijke bepalingen ook hier van toepassing zijn.

Op grond van het derde lid gelden voor de aanvraag voor deelname aan het experiment en het ontwikkelen van het regionale deel van een of meer regionale kwalificaties dezelfde termijnen als voor de aanvragen tot vaststelling van de landelijke delen van de kwalificaties. Zoals hiervoor al is opgemerkt kunnen eerstgenoemde aanvragen meteen na laatstgenoemde aanvragen worden ingediend.

De uiterste termijnen voor het indienen van aanvragen om vaststelling van een landelijk deel of toestemming voor het tot stand brengen van een regionaal deel hangen samen met de noodzaak dat de deelnemers de opleiding binnen de duur van het experiment kunnen afronden.

Het laatste jaar waarin een cohort deelnemers kan starten met een nieuwe opleiding is afhankelijk van de duur van de opleiding. Een 2-jarige opleiding kan nog van start gaan op 1 augustus 2023, een 3-jarige opleiding moet uiterlijk een jaar daarvoor van start gaan en een 4-jarige opleiding nog een jaar eerder. Dat betekent dat de daarop betrekking hebbende aanvragen uiterlijk moeten zijn ingediend op 15 september 2022 (voor een 2-jarige opleiding), respectievelijk 15 september 2021 (voor een 3-jarige opleiding) en 15 september 2020 (voor een 4-jarige opleiding).

Indien, voordat het experiment is afgelopen, een wetsvoorstel is ingediend bij de Tweede Kamer waarmee de mogelijkheid van regionale kwalificaties structureel wordt geregeld, kan de minister het experiment verlengen tot de datum van inwerkingtreding van de desbetreffende wet (op grond van artikel 11a.1, vierde lid, van de wet).

Artikel 17. Beoordeling en beschikking experiment en ontwikkelen regionale delen

De aanvraag voor deelname aan het experiment en het ontwikkelen van het regionale deel van een of meer regionale kwalificaties wordt beoordeeld aan de hand van de volgende criteria:

- relevantie van de regionale kwalificatie voor de regionale arbeidsmarkt,
- betrokkenheid van (regionale) werkgevers en docenten bij het ontwikkelen van de regionale delen,
- soort opleiding (geen entreeopleiding),
- opleiding is niet betrokken bij een ander experiment,
- aanwezigheid van een terugvaloptie,
- geen (waarschuwing voor) ontneming van rechten binnen zelfde domein en geen onvoldoende beoordelen van standaarden van het kwaliteitsgebied Kwaliteitszorg en Ambitie en
- voldoen aan wettelijke eisen aan inhoud kwalificatie.

Het voldoen aan al deze criteria wordt getoetst aan de hand van de informatie die op grond van artikel 16, tweede lid, wordt verstrekt. Uit dat lid vloeit ook nog een extra eis

voort, namelijk dat de instelling een aanvraag heeft ingediend voor vaststelling van het landelijke deel van de desbetreffende regionale kwalificatie of regionale kwalificaties. De minister beoordeelt de relevantie voor de regionale arbeidsmarkt, de belangstelling bij deelnemers en de betrokkenheid van (regionale) werkgevers en docenten op grond van:

1° de scherpheid en de juistheid van de analyse van de kwalitatieve en kwantitatieve vraag van de regionale arbeidsmarkt, bedoeld in artikel 16, tweede lid onder b1°;

2° de belangstelling bij de deelnemers en de wijze waarop de deelnemers zijn geraadpleegd;

3° de representativiteit van het aantal werkgevers in de regio dat deelneemt aan het experiment;

4° de mate van betrokkenheid van docenten met de regionale kwalificatie.

Als voor het studiejaar 2019-2020 meer dan vijf instellingen of voor het studiejaar 2020-2021 meer dan tien instellingen voldoen aan de eisen voor deelname aan het experiment, geeft de minister toestemming aan de instellingen waarbij het doel van het experiment het meest wordt ondersteund. Dit is hetzelfde criterium dat de minister hanteert bij het vaststellen van het landelijke deel. Ook hierbij spelen kwantiteit, kwaliteit en diversiteit een rol.

Artikel 18. Aanvraag en informatie regionale kwalificatie en regionale keuzedelen

Op grond van het eerste lid moet een instelling die toestemming heeft gekregen voor het ontwikkelen van het regionale deel van een of meer regionale kwalificaties per afzonderlijke kwalificatie een aanvraag indienen voor goedkeuring daarvan en van eventueel daarbij behorende regionale keuzedelen.

Het tweede lid bepaalt, dat de aanvraag om goedkeuring van een regionale kwalificatie en eventueel regionale keuzedelen, voor een bekostigde instelling tevens een verzoek omvat om de daarop gebaseerde opleiding voor bekostiging in aanmerking te brengen. Het tweede deel van de aanvraag is nodig omdat een experimentele opleiding niet wordt bekostigd op grond van artikel 2.1.1 van de WEB.

In het derde lid is geregeld, dat de aanvraag van niet-bekostigde instellingen tevens het verzoek omvat om diploma's te mogen uitreiken aan degenen die met goed gevolg examens van een experimentele opleiding hebben afgelegd. Deze bepaling is nodig omdat het geen beroepsopleidingen in de zin van de WEB betreft en artikel 1.4.1 WEB daardoor niet rechtstreeks van toepassing is.

Artikel 19. Aanvraagtermijn goedkeuring regionale kwalificatie en regionale keuzedelen

De aanvraagtermijn voor goedkeuring van de regionale kwalificatie en eventuele regionale keuzedelen eindigt op 15 maart voorafgaande aan het studiejaar waarin de instelling met de opleiding beoogt te starten. Voor opleidingen waarmee de instelling wil starten in het studiejaar 2019-2020 is de uiterste datum voor het indienen van een aanvraag 15 mei 2019.

Artikel 20. Beoordeling en beschikking regionale kwalificatie en regionale keuzedelen

In het eerste lid van artikel 20 staat dat een positieve beschikking volgt indien de aanvraag zowel aan de inhoudelijke als aan de procedurele voorwaarden voor indiening voldoet. De inhoudelijke voorwaarden staan in de artikelen 5 tot en met 9. De procedurele voorwaarden staan in de artikelen 18 en 19. Voor niet-bekostigde instellingen komt daar nog bij dat ook moet worden voldaan aan de voorwaarden gesteld in artikel 1.4.1, eerste lid, van de wet.

Het tweede lid gaat over de inhoud van de beschikking. Een positieve beschikking bestaat uit twee componenten.– Voor een bekostigde instelling wordt in de beschikking niet alleen goedkeuring gegeven voor de regionale kwalificatie, maar wordt ook de daarop gebaseerde experimentele opleiding voor bekostiging in aanmerking gebracht en wordt met het oog daarop de prijsfactor vastgesteld.– Voor een niet-bekostigde instelling wordt in de beschikking, naast de goedkeuring voor de regionale kwalificatie, ook toestemming gegeven om een diploma als bedoeld in artikel 7.4.6 van de WEB uit te reiken voor de experimentele opleiding die onder de gevraagde regionale kwalificatie valt.

De termijn, genoemd in het derde lid, is zodanig gekozen dat naar verwachting de gehele procedure voor alle aanvragen daarbinnen kan worden afgerond en de beschikking kan worden afgegeven. Op grond van het vierde lid geldt voor het eerste jaar van het experiment 1 juli 2019 als uiterste termijn.

Artikel 21. Opname in het Crebo

Aangezien de wijze van totstandkoming van regionale opleidingen, regionale kwalificaties en regionale keuzedelen anders is dan die van reguliere opleidingen, kwalificaties en keuzedelen, moet de opname in het Crebo expliciet worden geregeld. Deze regeling is zoveel mogelijk overeenkomstig artikel 6.4.1 van de WEB.

Artikel 22. Tussentijdse beëindiging

Door te regelen dat besloten kan worden dat geen nieuwe cohorten deelnemers meer mogen worden ingeschreven indien een waarschuwing is gegeven, als bedoeld in de artikelen 6.1.5 of 6.1.5b, tweede lid, of 6.2.3.b, tweede lid, van de WEB of indien de voorschriften van dit besluit onvoldoende worden nageleefd, kan bij het nemen van een maatregel rekening worden gehouden met de belangen van reeds ingeschreven deelnemers. Indien een instelling bijvoorbeeld weigert om mee te werken aan monitoring of aan de evaluatie of indien de kwaliteit van de opleiding zodanig te kort schiet dat een waarschuwing wordt gegeven, kan besloten worden dat de instelling de experimentele opleiding nog wel kan afronden voor de reeds ingeschreven deelnemers, maar dat geen nieuwe cohorten deelnemers mogen worden ingeschreven.

Artikel 23 Evaluatie

Zie paragraaf 9 voor een toelichting.

Artikel 24. Inwerkingtreding en vervaldatum

Het besluit treedt in werking op 1 januari 2019 en vervalt zes jaar later, op 1 augustus 2025.

De Minister van Onderwijs,
Cultuur en Wetenschap,

Ingrid van Engelshoven